

Vårdens utmaningar och styrning

5 september 2019

Anders Anell
Ekonomihögskolan, Lunds universitet

Vad är styrning?

- Normer
- Uppföljning
- Ansvarsutkrävning ("accountability")

- "Teknokratiskt"
- "Kultur"

Smith PC, Anell A, Busse R, et al. Leadership and governance in seven developed health systems. Health Policy 2012; 106(1): 37-49.

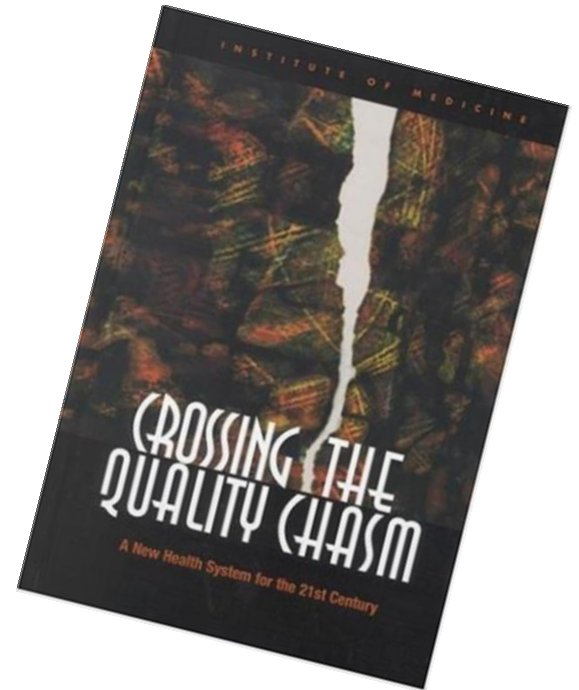
Styrning i vården som “Wicked problem”

- Svårt eller omöjligt att lösa på grund av ofullständiga, motsägelsefulla och förändrade krav
- Ett komplext problem utan slutgiltig lösning
- Ansträngningarna att lösa en aspekt av problemet skapar ofta nya problem

Rittel & Webber. Dilemmas in a general theory of planning. Policy Sciences; 1973; 4: 155-69.

Vad är värdebaserad vård/ styrning?

- Fokus på resultat/utfall ("outcome")
- Kvalitetsdriven konkurrens
- Kvalitetsdrivna ersättningsystem (P4P)
- Organisering efter patientprocesser

King Hammurabi (1810-1750 BC)
The Laws of Babylonian Empire

“If a doctor has opened an abscess of the eye for a gentleman and has cured the eye of the gentleman, he shall take ten shekels of silver.”

“If a doctor has opened an abscess of the eye and has caused the loss of the gentleman’s eye, one shall cut off his hands.”

Megatrender

- Demographic change
- Urbanisation
- Climate change
- Globalization
- Digitalization

Några ytterligare (globala) trender i hälso- och sjukvården

- Accelererande teknologisk/medicinsk utveckling
- Fler individer med (många) kroniska diagnoser
- Koncentration av viss specialiserad vård
- Hur ska framtidens primärvård se ut?
- Samverkan, processorientering, integrerade tjänster (både svårare och mer angeläget)
- Ökad transparens, patienters förväntningar ökar
- Person-centrerad vård

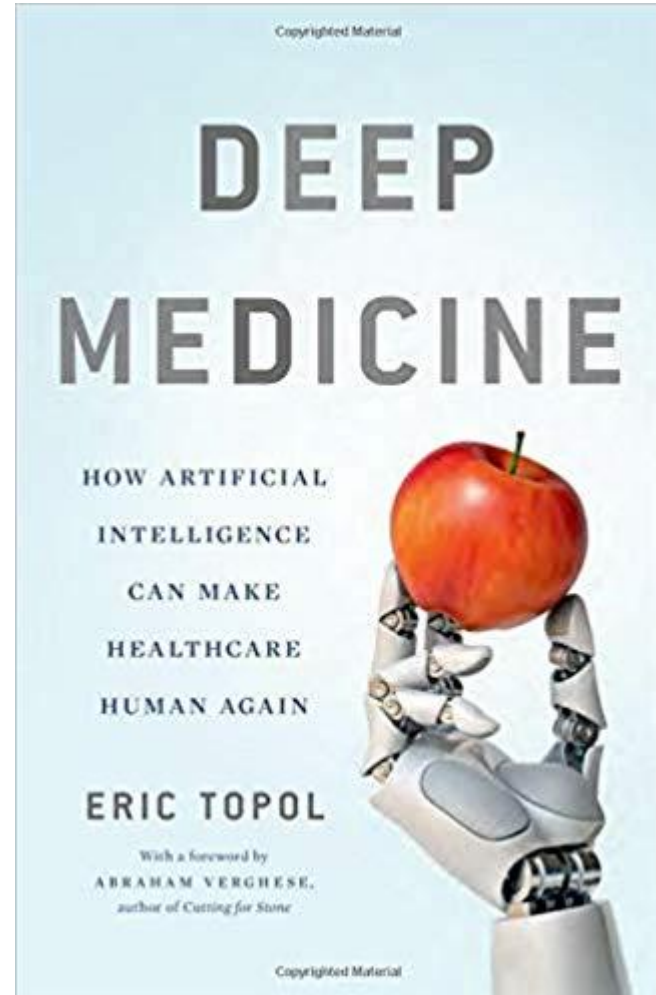
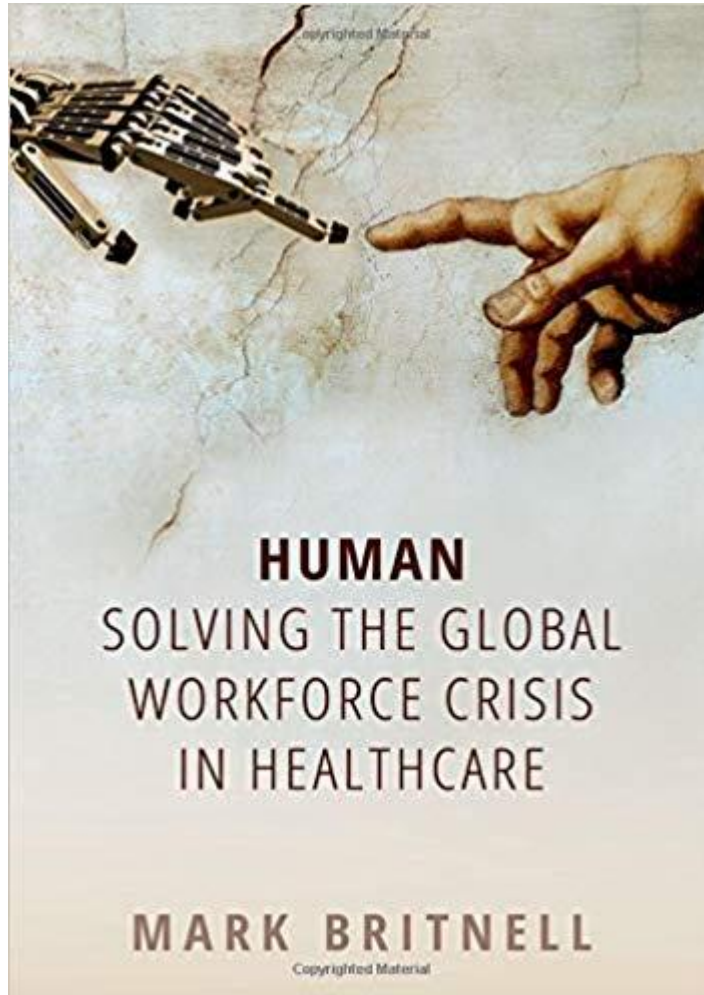
Några argument för ökat stöd till person-centrerad vård

- "Cost-shifting" (patient ger vård, följer upp och rapporterar i register)
- Vård och uppföljning i "vanlig miljö" bättre
- Vårdbesök när det behövs istället för vid viss tidpunkt
- Person-centrerad vård (patientens värderingar och preferenser) leder till partnerskap (istället för relation baserar på auktoritet)
- Mera nöjda patienter
- Bättre följsamhet (läkemedel, råd)
- Bättre hälsa
- Färre oplanerade besök, lägre vårdkostnader

Både etiska/principiella och instrumentella argument

Se även Vårdanalys 2018:8

“Sextioårig man söker
kvinna 35-42 som ej är
åldersfixerad.”

Kontaktannons

- ”samarbete med externa aktörer är betydligt mindre vanligt än med interna aktörer”
- ”inte heller anses de externa aktörerna vara viktiga samarbetspartners i någon större utsträckning”
- ”de som samarbetar med externa aktörer är mer framgångsrika i sitt innovationsarbete än de som inte gör det”

(sid 7)

